

Arbeids- og inkluderingsdepartementet	
Saksnr.: 200501903	Dok.nr.: 82
Arkivkode: 840.11	Dato: 24.3.06
Avd.: AMS	Saksbet.:
U.off.:	

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavd.
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Deres ref.
200501903-/EVI

Vår ref.
ADM200501123-2/TEK/008

Dato
23.03.2006

Vår saksbehandler: Bjørn Lau, tlf 23 19 52 64

Høring – Forslag til nye regler om ansattes yringsfrihet/varsling

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) takker for oversendt høringssak. Nedenfor følger våre kommentarer til arbeidsgrupperapporten "Ansattes yringsfrihet."

"Lovfesting av yringsfriheten og yringsfrihetens grenser i arbeidsmiljøloven"

STAMI mener arbeidsgrupperapporten gir et grundig innsyn rundt ansattes yringsfrihet, og vi ønsker å poengtere at vi ser det som positivt at det nå planlegges en kodifisering av gjeldende rett i forhold til ansattes yringsfrihet sett i forhold til lojalitetshensyn til arbeidsgiver.

"Vern mot gjengjeldelser"

STAMI ser med bekymring på forskningsresultatene det vises til i arbeidsgrupperapporten om arbeidstakere/yrkesgrupper som rapporterer om dårlig yringsklima. STAMI ser det derfor som positivt at vern av varslere blir lovregulert. Som det nasjonale forskningsinstituttet på området arbeidsmiljø og helse ser STAMI det som en av sine hovedoppgaver å være premissleverandør av kunnskap om sammenhengen mellom arbeidsmiljø og helse i Norge. I den forbindelse merker vi oss at internasjonal forskningslitteratur om konsekvenser for varslere i forhold til mobbing, utstøting og negative helseeffekter ikke er inkludert i arbeidsgrupperapporten. STAMI mener også at arbeidsgruppen burde ha problematisert mulige helsekonsekvenser og foretatt en vurdering av eventuelle utilsiktede negative helsemessige virkninger som lovforslaget kan åpne for.

"Plikt til å legge forholdene til rette for varsling"

STAMI støtter arbeidsgruppens vektlegging av at arbeidsgiver plikter å tilrettelegge for frie og kritiske yringer, og at dette bør integreres i virksomhetenes systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Et godt yringsklima med åpenhet og god kommunikasjon er et vesentlig trekk ved et godt arbeidsmiljø. STAMI mener i den forbindelse til at en lovregulering av vern av varslere bør bidra til at Arbeidstilsynet får klarere mandat til å føre tilsyn og gi eventuelle

pålegg i virksomhetene der det er nødvendig. STAMI mener også det er ønskelig å utvikle metodekunnskap og gi kompetanse til utvalgte ”hjelpere”, som for eksempel bedriftshelsetjenesten.

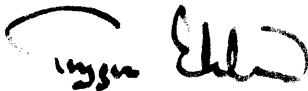
Anonym varsling

I sin gjennomgang av muligheten for anonym varsling mener STAMI at arbeidsgrupperapporten i for liten grad vektlegger mulige positive helsemessige konsekvensene anonym varsling kan ha for de som varsler om forhold som ikke er regulert i arbeidsmiljøloven § 18-2. I den forbindelse ville det vært ønskelig om den internasjonale forskningslitteraturen på området hadde vært gjennomgått.

Mulig misbruk

STAMI mener det bør være en viss aktsomhet for at en lovregulering *kan* misbrukes, for eksempel at hevnmotiv kan ligge bak varslingen. STAMI støtter derfor at virksomhetene skal sørge for å ha tilfredsstillende intern-kontrollsystemer i forbindelse med varsling. Dette kan bidra til å hindre mulig misbruk.

Med vennlig hilsen
Statens arbeidsmiljøinstitutt

Trygve Eklund
direktør